

KONVENCIJA BROJ 81

O INSPEKCIJI RADA U INDUSTRIJI I TRGOVINI, 1947. god.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada i koja se sastala 19. juna 1947. god. na svom tridesetom zasjedanju, i budući da je odlučila da usvoji izvjesne prijedloge koji se odnose na reorganizaciju inspekcije rada u industriji i trgovini, pitanje koje predstavlja četvrtu tačku dnevnog reda zasjedanja, i budući da je odlučila da ti prijedlozi dobiju formu Međunarodne konvencije, usvaja dana 11. jula 1947. god. sljedeću konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o inspekciji rada u industriji i trgovini, 1947. god.:

Dio I

INSPEKCIJA RADA U INDUSTRIJI

Član 1.

Svaka država članica Međunarodne organizacije rada za koju je ova konvencija na snazi treba da ima sistem inspekcije rada u industrijskim preduzećima.

Član 2.

1. Sistem inspekcije rada u industrijskim preduzećima se primjenjuje na sva preduzeća u kojima su inspektori rada dužni obezbijediti primjenu zakonskih odredbi koje se odnose na uslove rada i zaštitu radnika dok obavljaju svoj posao.

2. Nacionalnim zakonima ili propisima se od primjene ove konvencije mogu izuzeti rudarska i prevoznačka preduzeća, ili dijelovi tih preduzeća.

Član 3.

1. Zadaci inspekcije rada su sljedeći:

a) obezbijediti primjenu zakonskih odredbi koje se odnose na uslove rada i zaštitu radnika dok obavljaju svoj posao, kao što su odredbe o radnom vremenu, platama, zaštiti na radu, zdravlju i zaštiti, zapošljavanju djece i mladih, kao i o ostalim srodnim pitanjima, u onoj mjeri u kojoj su inspektori rada dužni obezbijediti primjenu tih propisa;

b) davati stručne informacije i savjete poslodavcima i radnicima o najefikasnijim načinima poštivanja zakonskih propisa;

c) obavještavati nadležnu vlast o nedostacima i zloupotrebama koje nisu posebno predviđene postojećim zakonskim propisima.

2. Ako se inspektorima rada povjere druge dužnosti, takve dužnosti ne smiju predstavljati smetnju za efikasno vršenje njihovih primarnih dužnosti, niti smiju na bilo koji način nanijeti štetu ugledu i nepristrasnosti inspektora koji su im potrebni u njihovim odnosima s poslodavcima i radnicima.

Član 4.

1. U mjeri u kojoj je to saglasno administrativnoj praksi države članice, inspekcija rada se stavlja pod nadzor i kontrolu centralne vlasti.

2. U slučaju federalne države izraz "centralna vlast" može označavati federalnu vlast ili centralnu vlast federalne jedinice.

Član 5.

Nadležna vlast preduzima odgovarajuće mjere u cilju promovisanja:

- a) efikasne saradnje između inspeksijskih službi i ostalih vladinih službi, te javnih ili privatnih ustanova koje se bave sličnim djelatnostima; i
- b) saradnje između službenika inspekcije rada i poslodavaca i radnika ili njihovih organizacija.

Član 6.

Osoblje inspekcije su javni službenici kojima njihov status i uslov službe obezbjeđuju stabilnost zaposlenja i nezavisnost od promjena vlasti i nepoželjnih spoljnih uticaja.

Član 7.

1. Uz rezervu svih uslova koji su nacionalnim zakonima ili drugim propisima predviđeni za zapošljavanje u javnoj službi, inspektori rada se smiju zapošljivati isključivo na temelju osposobljenosti za izvršavanje njihovih dužnosti.

2. Načine utvrđivanja takve osposobljenosti određuje nadležna vlast.

3. Inspektori rada se na odgovarajući način obučavaju za izvršavanje svojih dužnosti.

Član 8.

I muškarci i žene imaju pravo biti imenovani inspeksijskim osobljem; ako bude potrebno, muškarcima i ženama inspektorima, mogu se povjeriti posebne dužnosti.

Član 9.

Svaka država članica preduzima potrebne mjere kako bi obezbijedila da odgovarajući kvalifikovani (tehnički) stručnjaci i specijalisti, uključujući specijaliste za medicinu, inženjerstvo, elektrotehniku i hemiju, budu uključeni u rad inspekcije, na način koji se smatra najprimjerenijim nacionalnim uslovima, u svrhu obezbjeđenja sprovođenja zakonskih odredbi koje se odnose na zaštitu i sigurnost i radnika dok obavljaju svoj posao, te u svrhu istrage o posljedicama procesa, materijala i metoda rada na zdravlje i sigurnost radnika.

Član 10.

Broj inspektora mora biti dovoljan kako bi se obezbijedilo efikasno obavljanje dužnosti inspekcije, i mora se odrediti uzimajući u obzir:

a) važnost dužnosti koje inspektori trebaju izvršavati, a naročito:

- (i) broj, prirodu, veličinu i situaciju radnih mjesta podložnih inspekciji,
- (ii) broj i vrstu radnika zaposlenih na tim radnim mjestima;
- (iii) broj i složenost zakonskih odredbi koje se moraju sprovesti.

b) materijalna sredstva stavljena na raspolaganje inspektorima; i

c) praktične uslove u kojima se inspeksijski nadzor mora sprovesti kako bi bio efikasan.

Član 11.

1. Nadležna vlast preduzima potrebne mjere kako bi inspektorima rada obezbijedila:
  - a) lokalne kancelarije odgovarajuće opremljene u skladu s potrebama službe i dostupne svim zainteresiranim licima;
  - b) prevozna sredstva potrebna za izvršavanje njihovih dužnosti u slučajevima kada ne postoje odgovarajuća sredstva javnog prevoza.
2. Nadležna vlast treba da preduzima potrebne mjere kako bi se inspektorima nadoknadili svi putni i sporedni troškovi potrebni za obavljanje njihovih dužnosti.

Član 12.

1. Inspektori rada koji imaju propisne isprave su ovlašteni:
  - a) da dolaze slobodno i bez prethodne najave u bilo koje doba dana ili noći na radna mjesta koja su podložna inspekciji;
  - b) da ulaze danju u sve prostorije za koje opravdano smatraju da su podložne inspekciji; i
  - c) da obavljaju sva ispitivanja, provjere i istraživanja koja smatraju potrebnim kako bi se uvjerali da se zakonske odredbe strogo poštuju, a naročito:
    - i) da ispituju, nasamo ili u prisustvu svjedoka, poslodavca ili osoblje preduzeća o bilo kojem pitanju u vezi s primjenom zakonskih propisa;
    - ii) da traže na uvid sve knjige, evidencije i ostale dokumente čije je vođenje propisano nacionalnim zakonima ili drugim propisima koji se odnose na uslove rada, kako bi se uvjerali da su u skladu sa zakonskim odredbama, te da kopiraju te isprave ili prave izvatke iz njih;
    - iii) da zahtijevaju objavljivanje informacija čije je oglašavanje propisano zakonskim odredbama;
    - iv) da uzimaju ili odnose, u svrhu analize, uzorke materijala i supstanci koji se koriste ili kojima se rukuje, a da se pritom poslodavac ili njegov predstavnik obavijesti o svakom uzorku ili supstanci koji su uzeti ili odneseni u tu svrhu.
2. Prilikom inspeksijskog nadzora, inspektori treba da obavijeste poslodavca ili njegovog predstavnika o svom prisustvu, osim ako ne smatraju da bi takvo objašnjavanje moglo ići na štetu obavljanja njihovih dužnosti.

Član 13.

1. Inspektori rada su ovlašteni da preduzimaju mjere u cilju otklanjanja nedostataka na postrojenju, alatu ili metodama rada za koje imaju opravdani razlog vjerovati da predstavljaju prijetnju za zdravlje ili sigurnost radnika.
2. Kako bi se inspektorima omogućilo da preduzimaju takve mjere, oni imaju ovlaštenja, uz rezervu prava žalbe sudskoj ili upravnoj vlasti predviđenoj zakonom, da izdaju naredbu ili zahtijevaju da se izda naredba kojom se traži:
  - a) da se u određenom vremenskom roku naprave izmjene na instalacijama ili postrojenju koje su potrebne kako bi se obezbijedilo poštivanje zakonskih odredbi koje se odnose na zdravlje ili sigurnost radnika; ili
  - b) da se preduzmu mjere s trenutnom izvršnom snagom u slučaju neposredne opasnosti za zdravlje ili sigurnost radnika.
3. Ako postupak predviđen paragrafom 2. nije u skladu s upravnom ili sudskom praksom države članice, inspektori imaju pravo da zatraže od nadležne vlasti da izda naredbu, ili da preduzme mjere s trenutnom izvršnom snagom.

Član 14.

Article 14

The labour inspectorate shall be notified of industrial accidents and cases of occupational disease in such cases and in such manner as may be prescribed by national laws or regulations.

Član 15.

Uz rezervu izuzetaka koji mogu biti predviđeni nacionalnim zakonima ili drugim propisima inspektori rada:

a) ne smiju imati nikakav direktni ili indirektni interes u preduzećima pod njihovim nadzorom;

b) su dužni, pod prijetnjom odgovarajućih kazni ili disciplinskih mjera, da nikada ne otkriju, čak ni nakon napuštanja službe, proizvodne ili poslovne tajne ili radne procese za koje su mogli saznati tokom izvršavanja svojih dužnosti; i

c) moraju smatrati potpuno povjerljivim izvor svake pritužbe kojom ih se upozorava na nedostatak ili kršenje zakonskih propisa, te poslodavcu ili njegovom predstavniku ne smiju staviti do znanja da je do inspeksijskog nadzora došlo povodom prijema takve tužbe.

Član 16.

Radna mjesta moraju biti inspeksijski pregledavana tako često i tako temeljito koliko je potrebno da se obezbijedi efikasna primjena odgovarajućih zakonskih propisa.

Član 17.

1. Lica koja prekrše ili propuste da poštuju zakonske propise za čije su sprovođenje nadležni inspektori rada, gone se zakonski bez prethodnog upozorenja. Međutim, nacionalnim zakonima ili drugim propisima se mogu predvidjeti izuzeci u odnosu na slučajeve u kojima se mora dati prethodno obavještenje kako bi se otklonili nedostaci ili preduzele preventivne mjere.

2. Inspektori rada imaju diskreciono pravo da odluče hoće li dati opomenu ili savjet umjesto da pokrenu ili predlože pokretanje postupka.

Član 18.

Nacionalnim zakonima ili drugim propisima se predviđa i efikasna primjena odgovarajuće kazne za kršenje zakonskih odredbi koje inspektori rada moraju sprovoditi, kao i za ometanje inspektora rada u obavljanju njihovih dužnosti.

Član 19.

1. Od inspektora rada ili mjesnih biroa inspekcije, zavisno od slučaja, se zahtijeva da centralnoj inspeksijskoj vlasti podnose periodične izvještaje o rezultatima njihovih inspeksijskih aktivnosti.

2. Ovi se izvještaji sastavljaju na takav način i sadržavaju takva pitanja koja s vremena na vrijeme utvrđuje centralna vlast; ti izvještaji se podnose najmanje onoliko često koliko to može biti propisano od strane te vlasti, u svakom slučaju jednom godišnje.

Član 20.

1. Centralna inspeksijska vlast objavljuje godišnje generalne izvještaje o radu inspeksijskih službi pod njenom kontrolom.

2. Takvi godišnji izvještaji se objavljuju u razumnom roku nakon isteka godine na koju se odnose, a u svakom slučaju, u roku od dvanaest mjeseci.

3. Primjerak godišnjeg izvještaja se dostavlja glavnom direktoru Međunarodnog ureda rada u razumnom roku nakon njegovog objavljivanja, a u svakom slučaju u roku od tri mjeseca.

Član 21.

Godišnji izvještaj koji objavi centralna inspeksijska vlast obuhvata sljedeća pitanja, kao i sva ostala relevantna pitanja u onom obimu u kojem su ona u nadležnosti te vlasti:

- a) zakone i druge propise koji se odnose na rad inspeksijskih službi;
- b) osoblje službe inspekcije rada;
- c) statističke podatke o radnim mjestima podložnim inspekciji, te broj radnika koji su na njima zaposleni;
- d) statističke podatke o inspeksijskim pregledima;
- e) statističke podatke o prekršajima i izrečenim kaznama;
- f) statističke podatke o nesrećama na radu;
- g) statističke podatke o profesionalnim oboljenjima.

Dio II

INSPEKCIJA RADA U TRGOVINI

Član 22.

Svaka država članica Međunarodne organizacije rada u odnosu na koju je ovaj dio konvencije na snazi, treba da ima sistem inspekcije rada u trgovačkim preduzećima.

Član 23.

Sistem inspekcije rada u trgovačkim preduzećima se primjenjuje na sva preuzeća u odnosu na koja inspektori rada moraju obezbijediti sprovođenje zakonskih propisa koji se odnose na uslove rada i zaštitu radnika dok obavljaju svoj posao.

Član 24.

Sistem inspekcije rada u trgovačkim preduzećima je saglasan članovima 3. do 21. ove konvencije onoliko koliko su oni primjenljivi.

Dio III

RAZNE ODREDBE

Član 25.

1. Svaka država članica Međunarodne organizacije rada koja ratifikuje ovu konvenciju može isključiti Dio II iz svog prihvatanja Konvencije izjavom koju dodaje uz svoju ratifikaciju.

2. Svaka država članica koja je dala takvu izjavu može u bilo koje doba poništiti tu izjavu jednom naknadnom izjavom.

3. Svaka država članica u odnosu na koju je izjava data na temelju paragrafa 1. ovog člana na snazi, svake godine u svom godišnjem izvještaju o primjeni ove konvencije navodi podatke o stanju u svom zakonodavstvu i praksi s obzirom na odredbe Dijela II ove konvencije, i u kojem su se obimu sprovodile ili se namjeravaju sprovoditi te odredbe.

Član 26.

U slučajevima kada postoji nedoumica oko pitanja da li je određeno preduzeće, dio ili služba preduzeća ili radno mjesto, ono preduzeće, dio ili služba preduzeća, ili radno mjesto na koje se primjenjuje ova konvencija, to pitanje rješava nadležna vlast.

Član 27.

U ovoj konvenciji izraz "zakonske odredbe" se, osim na zakone i druge propise, odnosi i na arbitražne odluke i kolektivne sporazume koji imaju zakonsku snagu, i čije su sprovođenje inspektori rada dužni da obezbijede.

Član 28.

Izvještaji koji se moraju podnositi na osnovu člana 22. Statuta Međunarodne organizacije rada moraju sadržavati iscrpne podatke o svim zakonima i drugim propisima kojima se obezbjeđuje primjena ove konvencije.

Član 29.

1. U slučaju države članice čija se teritorija sastoji od prostranih područja u kojima, zbog rijetke naseljenosti ili stepena razvoja, nadležna vlast smatra da je neizvodivo sprovođenje odredbi ove konvencije, ta vlast može izuzeti takva područja iz primjene ove konvencije, ili općenito uzevši, izuzimanjem određenih preduzeća ili zanimanja koje smatra primjerenim.

2. Svaka država članica navodi u svom prvom godišnjem izvještaju o primjeni ove konvencije podnesenom na temelju člana 22. Statuta Međunarodne organizacije rada sva područja u odnosu na koja predlaže primjenu odredbi ovog člana, i mora navesti razloge zbog kojih predlaže njihovu primjenu. Ni jedna država članica se ne smije nakon toga poslužiti odredbama ovog člana, osim s obzirom na područja koja su već naznačena.

3. Svaka država članica koja se poslužila odredbama ovog člana mora naznačiti u narednim godišnjim izvještajima sva područja u odnosu na koja se odriče prava primjene odredbi ovog člana.

Član 30.

1. U odnosu na teritorije o kojima se govori u članu 35. Statuta Međunarodne organizacije rada izmijenjenog Instrumentom izmjene Statuta međunarodne organizacije rada iz 1946. godine, s izuzetkom teritorija obuhvaćenih paragrafima 4. i 5. navedenog člana koji je na taj način izmijenjen, svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju dostavlja generalnom direktoru

Međunarodnog ureda rada, istovremeno s ratifikacijom ili u najkraćem mogućem roku nakon ratifikacije, izjavu kojom indicira:

- a) teritorije u pogledu kojih se obavezuje na primjenu odredaba konvencije bez izmjena;
- b) teritorije u pogledu kojih se obavezuje na primjenu odredaba konvencije sa izmjenama i u čemu se te izmjene sastoje;
- c) teritorije u pogledu kojih konvencija nije primjenljiva, i u tom slučaju, razloge zbog kojih konvencija nije primjenljiva;
- d) teritorije za koje zadržava pravo odlučivanja.

2. Obaveze naznačene pod podparagrafima a) i b) paragrafa 1. ovoga člana smatraće se sastavnim dijelom ratifikacije i imat će isto dejstvo.

3. Svaka država članica, moći će u potpunosti ili djelimično, da se jednom novom izjavom odrekne rezervi sadržanih u njenoj ranijoj izjavi u smislu podparagrafa b), c) ili d) paragrafa 1. ovog člana.

4. Svaka država članica može, u toku perioda u kojem ova konvencija može da bude otkazana, saglasno odredbama člana 34., dostaviti generalnom direktoru novu izjavu mijenjajući u svakom pogledu sve ranije izjave i upoznavajući ga sa stanjem na određenim teritorijama.

Član 31.

1. Kada pitanja koja su određena ovom konvencijom spadaju u nadležnost samouprave neke teritorije izvan metropole, država članica koja je odgovorna za međunarodne odnose te teritorije može, u dogovoru s vladom te teritorije, dostaviti generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada izjavu kojom u ime te teritorije prihvata obaveze koje proizilaze iz ove konvencije.

2. Izjavu kojom se prihvataju obaveze iz ove konvencije mogu generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada dostaviti:

a) dvije ili više država članica Organizacije u odnosu na sve teritorije koje su pod njihovom zajedničkom upravom;

b) svako međunarodno tijelo koje je odgovorno za upravljanje nekom teritorijom na temelju Povelje Ujedinjenih nacija, ili nekog drugog instrumenta koji se odnosi na tu teritoriju.

3. Izjave dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada, u smislu prethodnih paragrafa ovog člana, treba da ukažu da li će odredbe konvencije ili njenih dijelova biti primjenjivane na određenoj teritoriji bez ili sa izmjenama. Ukolika izjava ukazuje da će se odredbe konvencije primjenjivati sa zadržavanjem prava na izmjene, moraju se navesti i pojedinih o takvim izmjenama.

4. Zainteresovani član, članica ili međunarodno tijelo mogu se, u potpunosti ili djelimično, odreći, jednom naknadnom izjavom, prava da pribjegu izmjeni koja je naznačena u ranijoj izjavi.

5. Zainteresovani član, članica ili međunarodno tijelo mogu se za vrijeme perioda u kojima ova konvencija može biti otkazana, saglasno odredbama člana 34., dostaviti generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada jednu novu izjavu, mijenjajući u svakom pogledu sve ranije izjave i upoznati ga sa situacijom u pogledu primjene ove konvencije.

Dio IV

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32.

Formalne ratifikacije ove konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji će ih registrovati.

Član 33.

1. Ova konvencija obavezuje samo države članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Konvencija stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon što generalni direktor registruje ratifikacije dvije države članice.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu, za svaku državu članicu, dvanaest mjeseci od dana registracije njene ratifikacije.

Član 34.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju može, po isteku desetogodišnjeg perioda od njenog prvobitnog stupanja na snagu otkazati konvenciju aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji ga registruje. Otkaz stupa na snagu po isteku godinu dana od registracije akta o otkazivanju.

2. Za državu članicu koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom paragrafu ne koristi pravo otkaza predviđeno ovim članom, ova konvencija je obavezna za sljedeći desetogodišnji period, a poslije toga, pod uslovima predviđenim u ovom članu, moći će da otkáže konvenciju po isteku svakog desetogodišnjeg perioda.

Član 35.

1. Generalni direktor Međunarodnog ureda rada obavještava sve države članice Međunarodne organizacije rada o registrovanju svih ratifikacija, izjava i otkaza koje mu dostavljaju države članice Organizacije.

2. Obavještavajući države članice Organizacije o registrovanju druge ratifikacije koja mu se dostavlja, generalni direktor će skrenuti pažnju državama članicama Organizacije na datum stupanja ove konvencije na snagu.

Član 36.

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada saopštava generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, u cilju registrovanja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, sve podatke o svim ratifikacijama, izjavama i otkazima koje je registrovao u skladu sa prethodnim članovima.

Član 37.

Kad god to smatra nužnim, Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada podnosi Generalnoj konferenciji izvještaj o primjeni ove konvencije i razmatra da li je potrebno na dnevni red konferencije staviti pitanja njene potpune ili djelimične revizije.

Član 38.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se ova konvencija potpuno ili djelimično revidira i ako novom konvencijom nije drukčije predviđeno:

a) ratifikacija od strane jedne države članice nove konvencije kojom se vrši revizija, samim tim, bez obzira na odredbe iz gornjeg člana 12. povlači trenutni otkaz ove konvencije, pod uslovom da je nova konvencija kojom se vrši revizija stupila na snagu;

b) onog dana kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupa na snagu, ova konvencija prestaje da bude otvorena državama članicama za ratifikaciju.

2. Ova konvencija će u svakom slučaju ostati na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one države članice koje su je ratifikovale, a nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 39.

Engleska i francuska verzija teksta ove konvencije su mjerodavne na isti način.

Primjedba:

Ustav: Član 22. Ustava Međunarodne organizacije rada

Ustav: Član 35. Ustava Međunarodne organizacije rada

Dopunjena: P 081 Dopunjena Protokolom iz 1995. god. uz Konvenciju o inspekciji rada iz 1947. god.

Cross

references

[Constitution: 22:article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation](#)

[Constitution: 35:article 35 of the Constitution of the International Labour Organisation](#)

[Supplemented: P081 Complemented by the Protocol of 1995 to the Labour Inspection Convention, 1947](#)

PROTOKOL BROJ 81., 1995. god.

UZ KONVENCIJU O INSPEKCIJI RADA, 1947. god.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada i koja se sastala 6. juna 1995. godine na svom osamdesetdrugom zasjedanju, i

konstatujući da se odredbe Konvencije o inspekciji rada iz 1947. god. primjenjuju samo na radna mjesta u industriji i trgovini, i

konstatujući da se odredbe Konvencije o inspekciji rada (u poljoprivredi) iz 1969. god. primjenjuju samo na radna mjesta u trgovačkim i netrgovačkim preduzećima, i

konstatujući da se odredbe Konvencije o sigurnosti na radu i zdravstvenoj sigurnosti*** iz 1981. god. primjenjuju na sve grane ekonomske aktivnosti, uključujući javne službe, i uzimajući u obzir sve rizike kojima mogu biti izloženi radnici u ne-trgovačkim službama i potrebu da se obezbijedi da je ovaj sektor predmet istog ili jednako efikasnog i pravednog sistema inspekcije rada kao što je to navedeno u Konvenciji o inspekciji rada iz 1947. god., i budući da je usvojila izvjesne prijedloge koji se odnose na aktivnosti u ne-komercijalnom sektoru službi, pitanje koje predstavlja šestu tačku dnevnog reda zasjedanja, i budući da je odlučila da ti prijedlozi dobiju formu Protokola uz Konvenciju o inspekciji rada, 1947. god.,
usvaja dana 22. juna 1995. godine sljedeći protokol, koji će biti nazvan Protokol iz 1995. god. uz Konvenciju o inspekciji rada, 1947. god.

Dio I

OBLAST, DEFINICIJA I PRIMJENA

Član 1.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovaj protokol proširuje primjenu odredbi Konvencije o inspekciji rada iz 1947. god. (u daljem tekstu "Konvencija"), na aktivnosti u sektoru usluga koje nisu komercijalne potrebe.

2. Termin "aktivnosti u sektoru usluga koje nisu komercijalne prirode" odnosi se na aktivnosti u svim kategorijama radnih mjesta koje se u svrhu ove konvencije ne smatraju kao industrijske ili trgovinske.

3. Ovaj protokol se primjenjuje na sva radna mjesta koja već nisu obuhvaćena Konvencijom.

Član 2.

1. Država članica koja ratifikuje ovaj protokol može, izjavom koja čini dopunu instrumenta ratifikacije, isključiti u cijelosti ili djelimično sljedeće kategorije iz njegovog domašaja:

a) osnovnu nacionalnu (federalnu) vladinu administraciju;

b) oružane službe, bilo da se radi o vojnom ili civilnom osoblju;

c) policiju i ostale službe javne sigurnost;

d) zatvorske službe, bilo da se radi o licima zaposlenim u zatvoru ili zatvorenicima prilikom obavljanja posla,

ukoliko bi primjena Konvencije na bilo koju od ovih kategorija izazivala posebne probleme suštinske prirode.

2. Prije nego što država članica iskoristi mogućnost iz paragrafa 1., ona treba konsultovati najreprezentativnije organizacije poslodavaca i radnika ili, u nedostatku takvih organizacija, predstavnike zainteresovanih poslodavaca i radnika.

3. Država članica koja je dala izjavu u skladu s paragrafom 1., nakon ratifikacije ovog protokola, treba u svom narednom izvještaju o primjeni Konvencije u skladu sa članom 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, navesti razloge za isključivanje, i u mjeri u kojoj je to moguće, obezbijediti alternativne inspeksijske aranžmane za svaku kategoriju radnih mjesta koje su time isključene. Ona, u svojim narednim izvještajima, opisuje mjere koje može preduzimati u svrhu proširenja odredbi ovog protokola na njih.

4. Država članica koja je dala izjavu iz paragrafa 1. može u bilo koje vrijeme promijeniti ili poništiti ovu izjavu nekom narednom izjavom, u skladu sa odredbama ovog člana.

Član 3.

1. Odredbe ovog protokola sprovode se putem nacionalnih zakona ili propisa, ili drugim sredstvima koja su saglasna nacionalnoj praksi.

2. Mjere koje se preduzimaju da ovaj protokol stupi na snagu, sastavljaju se u konsultaciji sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika ili, u nedostatku takvih organizacija, s predstavnicima poslodavac i radnika.

Dio II

POSEBNI ARANŽMANI

Član 4.

1. Država članica može da sačini posebne aranžmane za vršenje inspekcije radnih mjesta u osnovnoj, nacionalnoj (federalnoj) vladinoj administraciji, službama oružanih snaga, policiji i ostalim službama javne sigurnosti, zatvorskim službama, radi regulisanja ovlaštenja inspektora rada kao što je to predviđeno članom 12. Konvencije u vezi sa:

- a) odgovarajućom sigurnosnom dozvolom koju koju inspektori moraju imati prije ulaska;
- b) vršenjem inspekcije na osnovu naloga;
- c) ovlaštenjem da zahtijevaju da se izrade povjerljivi dokumenti;
- d) prebacivanjem povjerljivih dokumenata iz radnih prostorija;
- e) preuzimanjem i analizom uzoraka materijala i supstanci.

2. Država članica može, također, da sačini posebne aranžmane za inspekciju radnih mjesta u službama oružanih snaga, policiji i ostalim službama javne sigurnosti, kojima se dozvoljavaju neka od sljedećih ograničenja na ovlaštenja inspektora rada:

- a) restrikcija inspekcije tokom manevara ili vježbi;
- b) restrikcija ili zabrana inspekcije linije fronta ili borbenih jedinica;
- c) restrikcija ili zabrana inspekcije tokom najavljenih tenzija;
- d) ograničenje inspekcije u pogledu transporta eksploziva i naoružanja za vojne svrhe.

3. Država članica može, također, da sačini posebne aranžmane za inspekciju radnih mjesta u zatvorskim službama kojima se dozvoljava restrikcija inspekcije u toku najavljenih tenzija.

4. Prije nego što država članica iskoristi nekih od posebnih aranžmana omogućenih u paragrafima 1., 2. i 3., ona konsultuje najreprezentativnije organizacije poslodavaca i radnika, ili, u nedostatku takvih organizacija, predstavnike zainteresovanih poslodavac i radnika.

Član 5.

Država članica može da sačini posebne aranžmane za inspekciju radnih mjesta vatrogasnih brigada i drugih službi spašavanja kako bi dozvolila restrikciju inspekcije tokom gašenja požara, ili tokom akcije spašavanja, ili neke druge hitne operacije. U takvim slučajevima, inspekcija rada periodično pregleda takve operacije, kao i nakon nekog značajnijeg incidenta.

Član 6.

Inspekcija rada može davati savjete o formulisanju efikasnih mjera za smanjenje rizika tokom obuke za potencijalno opasan posao i da učestvuje u monitoringu sprovođenja takvih mjera.

Dio III

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 7.

1. Država članica može ratificirati ovaj protokol istovremeno ili bilo kada nakon što ratificira konvenciju, dostavljanjem formalne ratifikacije Protokola generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada na registraciju.

2. Protokol stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon što generalni direktor registruje ratifikacije dvije države članice. Nakon toga, ovaj protokol stupa na snagu, za svaku državu članicu, dvanaest mjeseci od dana registracije njene ratifikacije i Konvencija je potom obavezujuća za odnosnu državu članicu uz dodatak članova 1. do 6. ovog protokola.

Član 8.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovaj protokol može ga, po isteku desetogodišnjeg perioda od njegovog prvobitnog stupanja na snagu, otkazati aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji ga registruje. Otkaz stupa na snagu po isteku godinu dana od registracije akta o otkazivanju.

2. Za državu članicu koja je ratifikovala ovaj protokol i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom paragrafu nije iskoristila pravo otkaza predviđeno ovim članom, ova konvencija je obavezna za sljedeći desetogodišnji period, a poslije toga moći će da se otkáže po isteku svakog desetogodišnjeg perioda, pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 9.

1. Generalni direktor Međunarodne organizacije rada obavijestiće sve države članice Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja ovog protokola.

2. Obavještavajući države članice Organizacije o registraciji druge ratifikacije ovog protokola, generalni direktor skrenuće pažnju svim državama članicama Organizacije na datum stupanja na snagu ovog protokola.

3. Generalni direktor Međunarodnog ureda rada dostaviće generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije, u skladu s članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, kompletna obavještenja o svim ratifikacijama i svim otkazivanjima ovog protokola.

Član 10.

Engleska i francuska verzija teksta ovog protokola su jednako mjerodavne.

Primjedba:

Konvencija: C 081 Konvencija o inspekciji rada, 1947. god.

Konvencija: C 129 Konvencija o inspekciji rada (u poljoprivredi), 1969. god.

Konvencija: C 155 Konvencija o sigurnosti i zdravlju na poslu, 1981. god.

Ustav: Član 22. Ustava Međunarodne organizacije rada

Dopunjen: C 081 Dopunjava Konvenciju o inspekciji rada, 1947. god.

